

DIE VAN DE VAKBOND

PORTRETTEEN VAN WERKNEMERS

ABVV

Inhoudstafel

# Voorwoord	5
# 1. Linda	7
# 2. Kenneth	11
# 3. Rosita	15
# 4. Yalda	19
# 5. Jean-Marie	23
# 6. Robert	27
# 7. Fred	31
# 8. Régine	35
# 9. Cosimo	39
# 10. Martine	43

Voorwoord

Hoe vaak hebben we bij een werkonderbreking of een staking niet horen zeggen: "Die van de vakbond zijn er weer!".

Syndicalisten onderhandelen 99% van hun tijd. Ze proberen oplossingen te vinden, alternatieven voor te stellen. Ze doen wat moet: de werknemers en hun job verdedigen en erop toezien dat de rechten van diegenen die hun werk verliezen, niet met voeten getreden worden. En in deze tijden van crisis stijgt het aantal mensen zonder job jammer genoeg steeds meer.

Maar het gebeurt soms dat na alle overlegmogelijkheden te hebben uitgeprobeerd, de werknemers toch niet gehoord worden.

Dan moeten de werknemersvertegenwoordigers hun krachten bundelen en de regering en/of de werkgevers onder druk zetten om hun leden te verdedigen: werknemers, gepensioneerden, mensen met een handicap, werklozen. Het ABVV doet dat vastberaden omdat het niet rechtvaardig is dat de werknemers steeds weer moeten opdraaien voor een crisis waaraan ze geen schuld hebben.

In dit boekje laten we enkele werknemersafgevaardigden van het ABVV aan het woord, in het kader van hun werk, maar ook in hun dagelijkse leven. Deze delegees zijn gewone mensen zoals jij, die dag na dag in de weer zijn om de noden of de problemen die jij in je bedrijf hebt, op te lossen.

Het ABVV komt op voor jouw rechten en jouw belangen. Het ijvert voor een meer rechtvaardige, meer solidaire samenleving, waar iedereen zijn plaats heeft.

Anne DEMELENNE
Algemeen secretaris

Rudy DE LEEUW
Voorzitter

Zorgen voor de thuiszorg

"Mensen leven vandaag langer dan vroeger. We worden allemaal ouder in vergelijking met vroeger en we blijven langer thuis wonen", stelt Linda vast. En zij kan het weten want Linda komt dagelijks bij onze senioren langs. Mensen blijven meer dan vroeger en zo lang het kan in eigen huis wonen omdat ze hun oude dag het liefst in een vertrouwde omgeving willen doorbrengen.

Maar deze trend kan je ook verklaren omdat er maar een beperkt - en té weinig - aantal plaatsen beschikbaar zijn in de bejaardenhuizen. De vergrijzing van de bevolking zal dit probleem alleen maar vergroten. Er zullen in verhouding steeds minder plaatsen vrij zijn en het aantal werknemers dat actief is in de zorgsector groeit ook niet. Geen wonder. De verpleging en thuishulp zijn fysiek best zware beroepen, ze staan niet hoog in aanzien en worden vaak ondermaats

1 Linda

■ Linda, de militante

Fleece, stevige wandelschoenen en een dik pak boterhammen. Linda Verheggen is er klaar voor. We zijn 2 december en voor één keer is Linda niet bij de klanten van de Dienst voor Gezinszorg De Regenboog. Deze vzw is actief in de ruime regio rond Zwijndrecht: van Antwerpen-Linkeroever tot Beveren en Kruikebeke. Al heel vroeg vanmorgen heeft Linda de trein genomen richting Brussel om mee op te stappen in de betoging tegen 'de blinde bezuinigingen'.

Linda moest er geen seconde over nadenken: de politieke partijen zijn bezig aan een nooit geziene bezuinigingsronde om de uitgaven van de staat 'op orde te krijgen'. "En dan moet je in de hoofdstad zijn, om te vechten voor de toekomst, onze toekomst. De toekomst van iedereen!" voegt ze er vastberaden aan toe.

Linda woont in Beveren, is 52 jaar en heeft al een lange carrière als poetsvrouw achter de rug. Aan energie geen gebrek want ze houdt van haar werk. Maar soms is het zwaar en de jaren van trouwe dienst eisen hun tol. "Ik heb kosten noch moeite gespaard en heb er geen spijt van, maar ooit wil ik toch een beetje van het leven gaan genieten", zegt ze. Vandaag kon Linda in elk geval met een gerust hart emmer en borstel laten liggen. "De mensen bij wie we vandaag werken, meestal oudere mensen, hebben kinderen die kunnen inspringen mocht dat nodig zijn. Zij weten waar het over gaat en ze steunen ons."

Voor ze naar Brussel trok, had Linda één hoop: "dat de straten rood zien!". Van boven op de trap aan het Noordstation kijkt ze naar de menigte die net aan de betoging begonnen is. De vakbondsleden zijn massaal aanwezig. Een goed teken. Er wordt gefloten, met bommetjes geworpen, sommige betogers zijn in carnavalskledij en er is muziek. De mensen maken zich zorgen over de toekomst, maar de betoging hoeft geen begrafenisstoet te zijn. Dus, kop op!

De militanten hebben zich per bedrijfssector of per onderneming verzameld. "We werken bij de mensen thuis, dus we zien onze collega's niet zo vaak. Dit soort evenementen is voor ons dan ook een goede gelegenheid om te praten over wat we op het werk meemaken en over de problemen waarmee we te kampen hebben", legt Linda uit. Daar heeft ze nu wel even de tijd voor want de opkomst is groot en het is een gezellige drukte. Duizenden mensen marcheren solidair en dicht bij elkaar.

verloond. Sommige eenzame klanten of patiënten verlangen naar meer dan wat verzorging of hulp bij het huishouden. Maar, daar is in de sector geen tijd meer voor. We moeten dus dringend werken aan meer respect en meer financiële middelen eisen voor de werknemers die in onze sector werken. De zorgsector is een essentieel onderdeel van onze welvaartsmaatschappij. Want, wat gaan we doen als er morgen geen thuishulp meer mogelijk is? Als de werknemers de

werkomstandigheden beu zijn en elders werk zoeken? Wat gaan we doen wanneer er onvoldoende mensen zijn die onze ouders op een warme en serene manier willen helpen op hun oude dag?

Naar behoren geherfinancierd zou deze sector moeten voorzien in openbare, kwaliteitsvolle en voor iedereen bereikbare opvang. De manier waarop ingespeeld wordt op de vergrijzing weerspiegelt ook een maatschappijkeuze.

■ *Linda, in het dagelijkse leven*

Linda blaast stoom af. Na de werkuren uitwaaien, de zorgen even te laten voor wat ze zijn en in de frisse lucht op de besneeuwde akkers rustig weer op adem komen... Als dat tenminste kan, want Cossy en Farouk, een Duitse herder en een Golden Retriever, hebben een heel eigen idee van hoe een wandeling moet verlopen. Rustig is dat alvast niet, de honden zijn haast niet tegen te houden.

Guido, Linda's levensgezel, loopt mee. De twee zijn elkaars houvast. Guido werkte vroeger bij Boelwerf in Temse, daarna bij Ford Tractor. Het droeve einde van Boelwerf (ooit de trots van het Waasland en de scheepsbouw in Vlaanderen) en het lot van de toenmalige arbeiders, zijn een pijnlijke herinnering. Het gaat maar niet over... Sinds Guido op vervroegd pensioen is, zet de man zich volledig in voor de zaak van Linda. Zij is kandidaat bij de komende sociale verkiezingen. Guido doet nu het secretariaatswerk van Linda, beheert de website van het ABVV bij De Regenboog, neemt de telefoon op... Hij is overal aanwezig en is een echte rots in de branding. "Als in een koppel één iemand zich wil inzetten voor de vakbond, dan moet de andere daar 100% achter staan", zegt hij.

Het duurt even, maar naargelang de wandeling vordert, kan Linda de dagelijkse beslommingen opzij zetten. De stevige wind waait het werk en de spanningen weg. De honden hebben het naar hun zin. Naast de vakbond zijn zij de grote passie van Linda en Guido. "Door de honden gaan we bijna nooit weg", vertelt Linda. Ze hebben er geen spijt van. Vroeger deed het koppel mee aan wedstrijden voor honden. De dieren werden beoordeeld op speuren, gehoorzaamheid en verdedigingswerk. Maar, met de tijd heeft de goede sfeer plaats geruimd voor harde competitie.

Rode neus en wangen. Iedereen is weer aan wat warmte toe. In de eetkamer wordt koffie geschonken en taart verdeeld. Het gesprek van daarnet gaat op dezelfde gemoedelijke toon verder. De vakbond is nu eenmaal nooit ver weg bij Linda en Guido. Maar Cossy en Farouk waken als trouwe viervoeters. Als ze aanvoelen dat hun baasjes toe zijn aan ontspanning, blaffen ze wel om een wandeling.

Lageloonlanden...

Op 2 februari kondigde de directie van Bekaert een grote herstructurering aan. Door teruglopende cijfers, moordende concurrentie uit de lageloonlanden, met name China, stortte de markt in elkaar en gingen de resultaten erop achteruit. Van de 1.250 banen die op de tocht stonden, werden er uiteindelijk 609 geschrapt. De vestiging van Bekaert in Aalter, de bakermat van zaagdraad voor zonnepanelen, is nog maar een fractie

van wat het ooit was. Mensen die zich jarenlang voor Bekaert hebben ingezet, zijn bitter: "We hebben onze knowhow geëxporteerd. Vanuit China wordt de markt nu overspoeld door goedkoop materiaal. Ze verdienen er daar veel aan. Ook de vestiging van Bekaert in Slovakije maakt winst. Wij, hier in België, zijn leeg gemolken. En terwijl iedereen zich meer en meer bewust wordt dat we werk moeten maken van groene energie, wordt door de overheid de subsidies voor zonnepanelen teruggedraaid."

2 Kenneth

■ *Kenneth, de militant*

"Er is een Kenneth van voor februari 2012 en een Kenneth van na februari 2012. De directie zegt het zelf: ik ben hard geworden", vertelt Kenneth Blomme met een zucht. Het is even stil in het vakbondslokaaltje en het lijkt wel of de vakbondsmen even aan deze rust toe is. Begin vorig jaar kondigde Bekaert een omvangrijke herstructurering aan. In Aalter moesten 200 mensen per direct hun baan vaarwel zeggen, 170 konden nog een jaar verder. 103 blijven er over. Een ramp.

Het zijn zware tijden geweest. Op 2 februari 2012 kreeg Kenneth te horen dat 80% van Bekaert Aalter moest sluiten. "Ik kon het niet geloven. Voordien alsmat geruststellende berichten van de directie. We hadden hier de knowhow, we hoefden ons geen zorgen te maken, zeiden ze. En dan plots dit. Ik was zo in die mensen ontgoocheld dat ik eerst niet aan de onderhandelingstafel wilde. Maar je kan niet anders. Je moet tot een sociaal plan komen. We hebben geprobeerd er het beste uit te halen."

"Je moet overal aanwezig zijn. Alle vergaderingen, bij de weekendploegen, de infosessies... Het gooit je privéleven overhoop", vertelt Kenneth. Zijn vriendin en zijn dochtertje Lana (drieënhalve jaar) hebben het ondervonden. "Maar zij zijn ook je steun, ze motiveren je om weer verder te gaan. En dat doe je dan, je gaat door... de anderen rekenen op jou."

Kenneth is nog een blauwtje bij de roden. "Vorig jaar begon onze afgevaardigde aan een bediendetraject en bijgevolg kon hij de arbeiders bij Bekaert Aalter niet meer vertegenwoordigen. Ik ben hem dus opgevolgd. Ik was nog maar 25 jaar. We hebben de herstructurering over ons heen gekregen toen ik nog maar één jaar ervaring had. Maar uiteindelijk groei je in je rol zonder dat je het beseft."

De storm lijkt voorbij. Misschien voorlopig, maar nu wil Kenneth weer aan het werk. "Ik wil weer een sleutel in mijn handen voelen, even weer volledig met mijn hoofd bij mijn taak zijn."

Wat kunnen we tegen de concurrentie van lageloonlanden beginnen? Via internationale organisaties en in de eerste plaats via de Internationale Arbeidsorganisatie waar ook het ABVV deel van uitmaakt, pleiten voor fatsoenlijke lonen en degelijke, duurzame werkomstandigheden voor de werknemers daar. Binnen de Europese Unie moeten we streven naar meer loonsolidariteit tussen de lidstaten. We moeten maatregelen eisen zodat de werkgevers niet de kans krijgen om

werknemers van het ene land te laten concurreren tegen hun collega's uit een ander land. Het kan toch niet dat in de 21ste eeuw, in Europa, de één zijn brood, de andere zijn dood wordt?

Daarbovenop moet geïnvesteerd worden. We krijgen overal te horen dat we in België naar een kenniseconomie evolueren. Dan moet je in de eerste plaats naar de toekomst kijken en daar ook geld insteken. Subsidies terugdraaien is geen oplossing.

■ *Kenneth, in het dagelijkse leven*

“Overdag hoor je hier Bumba en K3, maar na 19 uur gaat mijn eigen muziek op. Metallica, Manowar...”, zegt Kenneth met glinsterende ogen. In een hoek van de kamer staan de Ibanez gitaar en een Fender versterker altijd klaar voor een potje metal. “Mijn droom is ooit héél goed gitaar te spelen. Maar daar moet je tijd voor hebben, eigenlijk elke dag een uur of twee. En ik heb weinig tijd gehad de afgelopen maanden...”

In de zomer loopt Kenneth de festivals af. Graspop is een hele goede, geeft hij aan. “Het is één genre, één publiek, mensen van alle leeftijden die van dezelfde sfeer houden. Het is ook ontspanning. Sommige mensen gaan in hun vrije tijd sporten of boksen. Ik ga naar festivals. Soms komt er crowdsurfen bij of een wall of death. Ik leef me daar in uit. Het is ook een stukje rebels. Je moet nooit te veel binnen de lijntjes lopen!”

Het liefst bezoekt Kenneth festivals met zijn broer of met vrienden. “Het is gezelliger als je er met een groep naartoe gaat. Maar wat mij betreft, blijft de muziek de hoofdzaak. En het eerste dat ik doe als ik na een concert weer thuis ben, is naar mijn gitaar grijpen.”

Voor de uitdaging heeft Kenneth een keer voor publiek gespeeld. “Ik heb een maand geoefend, mijn vingers zagen blauw”, herinnert hij zich. Het werd een goede ervaring. “Ik dacht dat ik veel stress zou hebben, maar dankzij de syndicale vormingen waar je voor groep leert spreken, ging het goed. De bassist van de groep waar ik mee mocht optreden, zei ook dat een rockster geen stress mag hebben. Nu denk ik daaraan als ik voor de vakbond voor een grote groep moet spreken.”

Reguliere tewerkstelling en koopkracht

Flexibele en deeltijdse contracten alom. Het veelvuldig inschakelen van uitzendkrachten van wie het contract na drie maanden niet wordt geregulariseerd of wordt omgezet in een contract van onbepaalde duur. Dit zijn vaak terugkomende problemen in de horeca en in andere diensten van de voedingssector. We maken een echte deregulering van

de arbeidsmarkt mee waardoor veel werknemers in ons land, ondanks het feit dat ze werk hebben, op het randje van de armoede leven.

Ook in deze sector moeten voltijdse arbeidsovereenkomsten van onbepaalde duur de regel zijn en flexibele werkomstandigheden zouden eerst collectief onderhandeld moeten worden om de huidige misbruiken aan te pakken.

3 Rosita

■ Rosita, de militante

“De hele regio rond Gent rijd ik af met mijn bestelwagentje. Bij bedrijven vul ik automaten met blikjes drank, snoep en koffie. Op maandag en donderdag ga ik bijvullen in het magazijn. In zo'n job ben je eigenlijk je eigen baas: het is zeer zelfstandig werk met een grote verantwoordelijkheid. Als er iets misloopt, weet je snel hoe laat het is”, legt Rosita uit.

Rosita is een 43-jarige alleenstaande moeder. “Dat betekent hard werken voor mijn boterham en voor de toekomst van mijn dochter, Nathalie. Dat betekent ook niet ziek worden, want alleen van de ziekenkas leven gaat niet.” Ze heeft het graag over haar vader, een havenarbeider die ook bij de vakbond betrokken is. “Hij is altijd een goede vader geweest, nu probeer ik naar zijn voorbeeld een goede moeder te zijn.”

Van een oud-collega, een vakbondsafgevaardigde, heeft Rosita meegekregen “dat je voor de anderen moet opkomen. Veel mensen durven het niet voor zichzelf op te nemen. Ze vrezen voor hun werk. Ik spreek ze aan en vertel ze dat ze bij hun afgevaardigde, bij mij dus, terecht kunnen als er een probleem is. Ik ben er voor hen en mag daarom geen schrik hebben.”

Rosita deinst er niet voor terug naar de directie te stappen om het voor 'haar' mensen op te nemen. Vriendelijk en vastberaden. “Ik doe het omdat ik denk dat ik er goed in ben, en omdat ik niet wil dat er van de mensen misbruik wordt gemaakt. Als afgevaardigde moet je kunnen luisteren naar de twee kanten van een verhaal. Als werkgever moet je kunnen toegeven dat je fout zit. Dat moet je ook kunnen als werknemer. Ook die discussie durf ik aan.”

Met haar werk, haar vakbondstaken en haar dochter heeft Rosita een druk leven. “Gelukkig ben je niet alleen. We hebben een hele goede vakcentrale, mensen die achter je staan en waar je altijd op kunt rekenen.” Soms is een betoging noodzakelijk om gehoord te worden. Het is niet waar Rosita het meest van houdt, maar “opkomen voor een doel, voor de mensen, voor de toekomst van je dochter, dat is toch mooi?”

Het is nog al te vaak zo dat werknemers bijna op arbitraire basis ofwel aan de slag kunnen, ofwel zonder pardon naar huis worden gestuurd. Ook de opzeggingstermijnen moeten verlengd worden. De harmonisering van de statuten (arbeider/bediende) moet in de sector dringend worden doorgevoerd om deze vormen van discriminatie in de toekomst te voorkomen.

De crisis van de laatste jaren, heeft veel mensen in moeilijkheden gebracht. We moeten ervoor blijven zorgen dat mensen niet in armoede terecht komen. Want dat risico ligt op de loer. Het Belgische indexsysteem moet gehandhaafd worden. Rosita voegt er nog aan toe dat de vrijheid behouden moet blijven om zelf te bepalen waar een evenwichtige loonnorm ligt.

■ *Rosita, in het dagelijkse leven*

"Tja,... vrije tijd..." Als het er een keertje van komt, gaat Rosita zwemmen of gezellig met vrienden relaxen. Soms een dagje naar de kust, bij haar vader. Maar een filmpje kijken, dat is het toppunt van plezier! "Mijn grootmoeder was een televisiefreak, ze werd al gelukkig alleen al van het geluid van het toestel. Ik ben ook een televisiemaniak en het liefst kijk ik naar een film. Maar er moet wel een verhaal in zitten. Sommige films moet je in de bioscoop zien, zoals bijvoorbeeld Lord of the Rings... En 3D-films zijn helemaal de max!" Dochter Nathalie gaat graag mee, al ging ze de laatste keren vaak met haar vriendje...

Rosita houdt van klassiekers, nieuwigheden, horrorfilms, romantische komedies... noem maar op. "Ik ga graag naar de bioscoop. Het zijn een paar uurtjes ontspanning. Je bent even helemaal weg met je hoofd. Geen zorgen, geen werk, zelfs geen vakbond meer!"

In Gent lopen we de Decascoop binnen. Dit filmhuis was Rosita's eerste werkplek. Als 15-jarige deed ze hier een studentenjob. Na de uren mocht ze voor weinig geld zelf van de beelden op het grote scherm genieten. "Blue Lagoon was de eerste film die ik alleen heb gezien. Een maand lang ben ik er opnieuw en opnieuw naar gaan kijken, tot ik de film volledig van buiten kende." Rosita groet de dame aan de kassa. "Ik heb nog heel wat vrienden hier, van toen ik hier werkte", legt ze uit.

Eén van Rosita's favoriete acteurs is Robert Pattinson, hoofdrolspeler in de Twilight filmserie. Rosita gaat er binnenkort naartoe, met een vriendin. Ze is wel aan wat ontspanning toe en voor vampiers is ze niet bang, zolang ze maar op het scherm blijven.

Een roeping hoeft geen straf te zijn

Een verouderd federaal akkoord voor de gezondheidszorg, een schrijnend personeelstekort, de vermindering van de koopkracht van de werknemers, slechter wordende arbeidsvoorwaarden en dito werkomgeving waardoor de aantrekkingskracht van de sector voor potentiële werknemers vermindert...

Werken in de gezondheidssector is voor velen een soort roeping. Deze mensen zetten zich in voor de zwakkeren in onze maatschappij, zieken, ouderen, mensen met een handicap... Je zou verwachten dat ze daar dankbaar voor beloond worden. Maar niets is minder waar. De lonen in de sector evolueren al jaren niet, de werkdruk is enorm en dat zorgt voor spanningen

4 Yalda

■ Yalda, de militante

Yalda Shafiei heeft haar handen vol. "Het is een groot ziekenhuis waar ik werk, met meer dan 8.000 mensen. De laatste jaren ben ik meer en meer in de aandacht gekomen. Dat komt omdat ze weten dat ik de problemen niet loslaat zonder een oplossing, dus zijn meer en meer collega's naar mij gekomen. Bij ons zijn er veel problemen, vooral bij de minder geschoolde personeelsleden."

Zo'n zes jaar geleden vroegen een paar collega's op de administratie van het ziekenhuis aan Yalda of ze niet voor de vakbond wilde opkomen. Yalda is een zachte vrouw met een warme glimlach. Maar ze is ook een durver, een doorzetter, eerlijk en oprecht. Ze komt graag voor anderen op. "Het zit in de familie, mijn broer en zus zijn ook zo. Doorzetten en nooit opgeven was thuis de boodschap."

Ze ging in op de vraag van haar collega's, werd vakbondsdelegee en zit inmiddels ook in de ondernemingsraad, het comité voor preventie en bescherming op het werk en een aantal werkgroepen. "Erg druk, zeker met onze twee kinderen, Luca en Kyan. Maar mijn man Patrick, cardiologisch verpleegkundige in het ziekenhuis, helpt veel mee. En voor de rest proberen we de taken zo goed mogelijk te verdelen."

Hoe ze het allemaal regelt? Yalda bekijkt de zaken niet op die manier. "Het is een keuze en dan moet je je verantwoordelijkheid nemen. Het is belangrijk dat mensen weten dat er iemand is bij wie ze terecht kunnen." Gewoon doen!

Yalda kijkt verder dan haar eigen ziekenhuis groot is. Laatst stond ze met een aantal militanten weer op de stoep bij het ministerie van Sociale Zaken. Om "de druk op de ketel te houden", want "men hoort ons niet." Al jarenlang hapert het bij de gezondheidszorg: te weinig mensen, te weinig middelen, lange werktijden, hoge werkdruk. Net daar waar mensen voor andere mensen zorgen. En de patiënt wordt er niet beter van. In vergaderingen op het ministerie, in het ziekenhuis en bij de vakbond probeert Yalda de moeilijke situaties waarin haar collega's soms zitten aan te kaarten en er verandering in te brengen. Beetje bij beetje werkt ze aan een gezondere werksfeer in haar ziekenhuis en betere werkomstandigheden voor de zorgsector in het algemeen. En als het moet, gaat ze opnieuw naar Brussel tot de minister haar heeft gehoord.

omdat de combinatie werk en gezin of ontspanning vaak niet in evenwicht is.

De situatie dreigt uit de hand te lopen en in het bijzonder in de ouderenzorg want de vergrijzing staat voor de deur. In de weekends zijn sommige diensten in de ziekenhuizen nauwelijks bemand. Ook hier wordt niemand beter van.

Als we niet willen dat mensen die zorg nodig hebben steeds meer aan hun lot worden overgelaten, dan moet het personeel in ziekenhuizen en zorgcentra ook in correcte en waardige omstandigheden kunnen werken.

■ *Yalda, in het dagelijkse leven*

“Delegees zijn mensen zoals alle anderen. Wij hebben ook ontspanning nodig. Als je veel voor anderen zorgt, moet je af en toe ook goed voor jezelf zorgen.” Als het werk gedaan is, als er geen muzikles, pianoles of baskettraining is voor de kinderen, als de kleintjes niet ergens naartoe gebracht moeten worden, dan fietst en wandelt Yalda graag met haar gezin. Een prettig moment in open lucht, om elkaar te zien en bij te praten over de school, het werk...

Wanneer er even tijd is, gaat Yalda fitnessen. Dat deed ze vroeger vaak, maar door de drukte is dat nu veel minder. Maar toch, alle spanningen van een werkdag van zich af trainen, alle zorgen uit het hoofd ‘werken’... dat is heerlijk! Een uurtje of twee helemaal met jezelf bezig zijn en stoom afblazen, ze zou het wel meer willen doen.

“Af en toe nemen Patrick en ik een dagje vrij. Eerst brengen we de kinderen naar school. Dan gaan we rustig en uitgebreid ontbijten en rijden we naar de sauna. Uitzweten, jacuzzi, zwemmen. Dat doet deugd! Soms zorgen opa en oma voor de kinderen, dan kunnen we de dag een beetje uitrekken en gaan we ‘s avonds met z’n tweeën nog iets eten voor we weer naar huis gaan. We maken er een romantische, ontspannen dag van. Ook dat is belangrijk voor ons evenwicht. De kinderen weten dat we geëngageerd zijn. Ze zijn trots op ons, op de verantwoordelijkheden die we nemen. Ze begrijpen dat we af en toe moeten bijkomen. Ze gunnen het ons”, weet Yalda.

Weg met de sociale dumping!

Transportbedrijven durven wel eens misbruik maken van de Europese regelgeving, en in het bijzonder van de detacheringsrichtlijn. Volgens deze regel moet een gedetacheerde werknemer betaald worden volgens de wetten van het land waar hij aan het werk is. Maar er zitten zoveel gaten in die richtlijn dat chauffeurs uit Oost-Europa voor een

derde van de lonen van de West-Europese chauffeurs aan de slag gaan en soms wekenlang hun familie niet zien. Dan wordt hen een korte vakantie gegund en moeten ze weer de baan op. Doordat ze zo weinig kosten voor de werkgevers, nemen ze het werk van hun West-Europese collega's af.

Volgens Jean-Marie moet om te beginnen de detacheringsrichtlijn

Jean-Marie

■ Jean-Marie, de militant

Truckchauffeurs uit België, Nederland, Frankrijk, Luxemburg, Duitsland... verzamelen op de Heizel in Brussel. Ze zijn de sociale dumping in hun vak beu en laten dat met deze actie duidelijk merken. Ook Jean-Marie, 56 jaar, is erbij. Hij komt al 13 jaar als vakbondsafgevaardigde op voor zijn collega's. "Als delegatie ga ik ook over veiligheid, alle mogelijke problemen die te maken hebben met de uitoefening van onze job, het uitbetalen van achterstallige lonen, de werkomstandigheden... Eigenlijk is dat op zich al een fulltime job. Gelukkig hebben we een goed team", zucht hij. Aan zijn vermoeide trekken merk je toch dat het zware tijden zijn.

De truckers protesteren tegen de oneerlijke concurrentie die hun eigen bazen hen opleggen door chauffeurs uit Oost-Europa tewerk te stellen, mensen die noodgedwongen voor extreem lage lonen en ondanks de vaak slechte werkomstandigheden toch de baan op gaan. "Ze werken voor 400 à 500 euro per maand. Volgens de transportbedrijven zijn wij te duur. We worden dus het vak uitgepest en vervangen door chauffeurs uit Polen en Slovakije", legt hij uit.

Jean-Marie staat om 4u30 op. Om 5u30 is hij al aan het werk, doorgaans is dat laden en lossen ergens in Antwerpen of Gent. "Ik ben om 14 uur weer terug en word dan naar huis gestuurd omdat er gezegd geen werk meer is. Maar het werk wordt eigenlijk doorgegeven aan chauffeurs uit het Oosten. Zo hoeven wij verder niet meer betaald te worden. Van een directielid kreeg ik te horen dat als een chauffeur meer dan 1.800 euro per maand verdient, hij boven zijn stand leeft."

"De vrije markteconomie op zich is geen probleem. Dat er geen regels zijn, dat is pas het grote probleem. Wij vragen zelfs geen loonsverhoging, alleen gelijke lonen in heel Europa voor hetzelfde werk. Voor ons, chauffeurs, is het niet vol te houden, maar voor een Roemeen die voor een paar honderd euro wekenlang de baan op is, is het toch ook geen leven", weet Jean-Marie. Daarom betoogt hij. Al is ook dat weer een dag zonder loon.

aangepast worden om dergelijk misbruik te vermijden. Vervolgens moet elke werkgever de cabotagewetgeving naleven, die zegt dat de vrachtwagens verplicht terug naar hun land van inschrijving moeten tussen het lossen en het weer laden van vracht. Maar we moeten ook het loonprobleem aanpakken en een minimumsalaris op Europees niveau eisen.

Europa heeft gezorgd voor vrij verkeer van goederen, diensten en mensen. Het open grenzensysteem loopt echter spaak omdat er geen sprake is van sociale en fiscale harmonisering. Oost-Europese transportbedrijven (vaak hebben ze in West-Europa niet meer dan een postbusadres) overspoelen de markt. West-Europese chauffeurs komen niet meer aan de bak en betalen dus de rekening.

■ *Jean-Marie, in het dagelijkse leven*

"Ik kan heel gemakkelijk mijn werk scheiden van mijn privéleven", zegt Jean-Marie. "Op het golfterrein kom ik tot rust. Ik denk dan aan niets anders dan aan het balletje." We staan op een golfbaan niet ver van Gent en inderdaad, Jean-Marie gaat helemaal op in zijn 'swings'. Het lijkt of hij alle zorgen achter zich heeft gelaten.

Jean-Marie trekt met zijn golfclubs het balletje achterna door de schitterende landschappen. De omgeving vormt voor hem een belangrijk onderdeel van het verhaal. In de glooiende duinen en bossen waar de holes verborgen liggen, vindt hij zijn balans terug. Om een heel parcours te volgen, ben je al gauw een paar uur bezig en leg je zeker zeven of acht kilometer af. Als hij terug thuis komt, zijn de batterijen weer opgeladen.

Vrienden horen ook bij het plezier. Zo bijvoorbeeld de groep 'Les Boulets', Franse en Belgische golf liefhebbers die het jaarlijks tegen elkaar opnemen tijdens een vriendschappelijk toernooi met wisselbeker. Daarna gaan de heren samen uit eten. "Après-golf is soms zwaarder dan après-ski. We lachen erg veel", verzekert Jean-Marie ons.

"Je komt er allerlei figuren tegen, bedrijfsleiders maar ook vakbondsmensen. Zo heb ik bijvoorbeeld gespeeld met een Fransman van de vakbond CGT." Wie je ook bent, wat je beroep ook is, het doet er allemaal niet toe: op de golfbaan spreek je niet over werk. En om te golfen gaat de vrachtwagenchauffeur wel eens naar het buitenland. "Frankrijk, Duitsland, Nederland... Volgend jaar gaan we naar Engeland. Daar is golf heel gewoon. Er zijn daar veel pubs met een kleine golfbaan waar iedereen terecht kan".

Met een vlotte beweging slaat Jean-Marie een wit balletje weg. Het landt zo'n 150 meter verder in het gras, in de richting van de snelweg. Daar rijdt plots een blauwe vrachtwagen voorbij. "Kijk, eentje van ons bedrijf", zegt Jean-Marie. "Een Poolse collega", merkt hij op.

Groen en sociaal staal

Sinds twee eeuwen vormen de fabrieken van Cockerill in het Luikse bekken een metalen erehaag langs de Maas. Als bepalende factor in de industriële revolutie vormden de Cockerillfabrieken vaak het toneel van syndicale strijd. Van de arbeidersopstand in 1886 via de algemene staking van 1936 tot de strijd tegen de sluiting van de warme lijn in mei 2009, hebben de arbeiders en de vakbonden van de staalnijverheid altijd de sociale verworvenheden verdedigd. Vandaag, ondanks het feit dat staal meer dan ooit ten prooi valt aan concentratie van kapitaal en speculatie, zoekt het ABVV naar een toekomst voor de staalnijverheid. "Wij werken mee aan de ontwikkeling van een schone staalindustrie", zegt Georges

Jespers, voorzitter van de syndicale groep van ArcelorMittal in Europa. "Nieuwe technologieën, zoals de vacuumbekleding die in Luik op punt wordt gezet, zal zorgen voor verfproducten met minder afvalstoffen en lager energieverbruik. De fabrieken verminderen hun vervuulende uitstoot. Elektrische staalfabrieken zouden tegen 2020 het licht kunnen zien." Waarom schoon staal? "De staalnijverheid is ontegensprekelijk een grote vervuiler, daar zijn we ons van bewust." Maar toch pleiten wij voor enig geduld. "Als vandaag de staalfabrieken bij ons sluiten, dan betekent dit dat staal in andere werelddelen geproduceerd zal moeten worden, met minder goede prestaties op kwalitatief en op milieuvlak."

■ Robert, de militant

Het gemeenteplein van Seraing, 10u49. De mobilisatie was voorzien voor 10 uur, maar de menigte blijft toestromen. Robert zit op de trappen van het stadhuis, op enkele meters van de sprekers.

- "Neem jij het woord?"

- "Neen. Ben mijn stem kwijt."

De pet op zijn hoofd verbergt enigszins zijn blauwe ogen. Robert is vakbondsafgevaardigde sinds 1997 en sinds drie maanden voorzitter van zijn metallo's van het ABVV. Van een vuurdoop gesproken...

Begin deze maand kondigde ArcelorMittal aan dat de warme lijn in Luik zal verdwijnen. Zeshonderd banen staan hierdoor op de tocht. En er wordt gevreesd dat ook de koude lijn met duizenden banen in de regio hetzelfde lot beschoren is. (Red.: op het ogenblik dat deze brochure verschijnt, is ook dit een feit: ArcelorMittal verdwijnt en schrappt zo meer dan 10.000 banen in de regio.)

"Tous ensemble! Tous ensemble!"

Je zou je in een voetbalstadion wanen. De menige heeft het standbeeld van Cockerill op het plein een rode jas omgedaan.

Robert: "Wij zijn vandaag al het slachtoffer, we hebben dus niets te verliezen. Er ging een schokgolf door ons heen toen we het nieuws vernamen, maar we stonden snel met beide voeten terug op de grond. We zitten in de dodencel. Amper een maand geleden feliciteerde de werkgever het personeel nog voor zijn productiviteit. Vandaag wordt het op straat gegooid. De fabriek is het probleem, niet de werknemers." Werknemers uit Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië komen de Luikenaars hun steun en solidariteit betuigen. Het syndicale Europa van de metaalnijverheid vreest dat de sluitingen elkaar zullen opvolgen. Niemand is nog veilig.

De betoging loopt op haar einde. Robert omarmt de ene na de andere deelnemer. Hij kent iedereen. De syndicalisten van Interbrew passeren ons pad en steunen Robert onvoorwaardelijk. "Geef ons een seintje. Zelfs 's nachts. We zijn allemaal begaan met wat jullie overkomt." Robert is een bruggenbouwer, een man van het terrein. Hij weet dat het vakbondsimgo een deuk gekregen heeft. Te veel stakingen, zonder uitleg waarom. Maar het tij is aan het keren. "Nu is het de werkgever die de fabriek stillegt. De strijd verandert. We hebben slagen moeten incasseren, maar door het netwerk dat we opbouwen met militanten en deleges uit andere bedrijven en sectoren, pakken wij het nu ook anders aan."

Met de Fransen van de CGT wordt nog lang nagepraat bij een glas.

■ *Robert, in het dagelijkse leven*

Hij woont in een volkswijk in de hoger gelegen delen van Seraing waar vroeger veel mijnwerkers woonden. Thuis huldigt Robert hetzelfde motto als in de fabriek: 'Alleen zijn we niets.' Op 51 jaar breidt hij zijn gezin, zijn 'ploeg', verder uit. Ilona (8 jaar) en Theo (2,5 jaar) krijgen er binnenkort Anna bij. Céline, de partner van Robert, is van Grieks-Macedonische afkomst. Vandaar de namen. Céline kent haar partner maar al te goed. Hoe gaat hij om met stress? Hij blijft stil. Sluit zich af. Robert praat weinig over zichzelf, zijn littekens, zijn verdriet. Mannen en hun eeuwig stilzwijgen. Zijn onlangs overleden moeder woonde om de hoek. Hij zag haar soms door de straat lopen. Soms tuurt hij nog naar de stoep en kijkt verbaasd of ze niet aan de voordeur staat.

Clochette, de witte maltezer van Ilona, blaft als Luc, de broer van Robert, langs komt. Twee handen op één buik. Altijd in de buurt van Robert. Samen met hem herstelt Robert daken. "Samen zijn wij op ons best. We kunnen dan stoom afdalen, we doen iets totaal anders dan waar we doorgaans mee bezig zijn."

Net als zijn broer is ook Robert een fervent fietser. Soms leggen ze wel 120 km af en dan wordt er niet over het werk gesproken (maar Céline gelooft daar geen woord van). In augustus huren ze voor vier dagen een huisje, samen met vrienden, collega's op brugpensioen, een Luxemburgse vriend en vrienden uit de vakbond. Robert is altijd in de weer.

Binnenkort verhuist hij. Na de komst van Anna. Vóór de koude winter. Tussen fietsen en daken.

Maar altijd in ploegverband.

Rijden tot je versleten bent?

De chauffeurs van de TEC - Namen doen mee met de algemene staking van het gemeenschappelijk vakbondsfront tegen de bezuinigingsmaatregelen van de regering Di Rupo. De Belgische regering laat de werknemers en de mensen die een uitkering ontvangen opdraaien

voor het overheidstekort. Onder de maatregelen die kwaad bloed zetten, is er de pensioenhervorming waardoor de werknemers langer zullen moeten werken.

Voor Fred betekent dat tot zijn 65ste met een bus rijden, want er zijn niet zoveel jobs waarbij men het zolang uithoudt. Zijn collega Jean verdient

■ Fred, de militant

Vier uur 's morgens. Het depot van Flawinnes ligt nog in de nachtelijke nevel gehuld. Bussen wachten op chauffeurs die maar niet afkomen. De arbeiders hebben besloten het werk neer te leggen. Een klein groepje staat bij tenten. Rode en groene spandoeken over de hekkens. Er wordt koffie gemaakt, de barbecue wordt klaargezet, er wordt gediscussieerd.

Frédéric is één jaar delegee. Al tien jaar werkt hij als buschauffeur bij de TEC.

Alles wordt moeilijker. Het alsmaar drukker verkeer, meer lastige reizigers... Buschauffeur zijn in het stadscentrum is niet eenvoudig. Je hebt daar bijv. de woonerven waar je extra voorzichtig moet zijn. Het is vaak ook slalommen tussen bestelwagens die leveren aan winkels en vaak dan nog tijdens de spitsuren. "Ik ben wel aan het werken, hé!" roepen ze dan. Fred kan zijn oren niet geloven. "En ik, rijd ik met een bus vol toeristen misschien?" Stress alom dus. 40 uren per week. Toch verkiest hij deze drukte boven een lege bus.

Het is vandaag de eerste dag dat het werkelijk koud is. Brandende paletten aan het piket zorgen voor wat warmte. Bij het krieken van de dag komen de stakers aan. Iedereen omhelst elkaar. Iedereen doet mee. Onder de buschauffeurs, ook burgerlijk ingenieurs en landbouwingenieurs.

De Tunesische afgevaardigde heeft merguez worstjes meegebracht. Afkomstig van een halal slagerij uit de avenue des combattants. "Délicieux de li poulet" lachen de collega's.

Ondanks de staking, ondanks de vooruitzichten die even ijsig zijn als het weer, zijn de chauffeurs tevreden dat ze elkaar terug zien. "Een eenzaam beroep", zegt Fred, die naar de worstjes tuurt die op de grill uiteenspatten. "Als kersverse delegee probeer ik de troepen, de nieuwelingen opnieuw te motiveren."

Het is de eerste dag dat het sneeuwt. De rondvliegende assen van de barbecue mengt zich met de neerwarrelende vlokken.

- "Zie je jezelf je hele leven lang als chauffeur werken?"

- "Dat hangt ervan af tot welke leeftijd."

na 14 jaar, zonder premies en zonder weekendwerk, 1.350 euro netto. Sinds 2009 worden de lonen niet meer met het extra percentage geïndexeerd. De werkgelegenheid is gevrijwaard, maar de dienst wordt wel ingekrompen. "Ritten worden geschrapt", vertelt Johan Lambert, vakbondssecretaris voor de

sector. "De TEC bespaart op kilometers. Men promoot het openbaar vervoer, maar tegelijkertijd bespaart men op de dienstverlening. We kunnen geen bijkomende voordelen meer bekomen, we zitten in het defensief. En we proberen zoveel mogelijk de schade te beperken."

■ **Fred, in het dagelijkse leven**

- "En, hoeveel weegt hij al? En hoe groot is hij ondertussen?"

- "Oei! Ik ben niet diegene die de cijfers bijhoud..."

Fred heeft vandaag vrijaf. Zijn enige dag in de krokusvakantie. Hij zal zich bezig houden met Clément, tien maanden oud. Fred is al in de weer sinds 8 uur en hij is er klaar voor. Uitzonderlijk slaapt Clément tot 10 uur. En Fred vraagt zich af hoe ze het toch aanvoelen, die dagen waar men kan uitslapen?

Fred is dan wel een moderne papa, toch komt het lijstje van Emilie goed van pas om geen stommititeiten te begaan. De medicatie staat op tafel. Neusspray 's morgens en 's avonds om de luchtwegen vrij te maken. De week ervoor had Clément 40 graden koorts. Grote paniek en onmiddellijk naar het ziekenhuis. Meningitis? Een nieuw tandje? Het scheelde weinig of Fred en Emilie mochten Valentijn vergeten. Dat zou jammer geweest zijn, want op restaurant gaan, naar de cinema of gewoon een avondje uit, dat is een uitzondering geworden.

Fred is een gelukkige papa. Hij heeft altijd kinderen gewild.

Clément heeft grote ogen. Zijn zusje Manon is drie en een half jaar. In de tuin staat er een schuifaf. En wat verder een miniatuurhuisje. Maar het is nog wat vroeg om al in de tuin te ravotten, dat komt nog wel. Hij is van nature zeer nieuwsgierig en kijkt vragend naar zijn papa. Een archeoloog in spe? "Ikzelf was niet zo bijster goed op school. Daar heb ik nu wel spijt van. We zullen hem wel stimuleren, maar niet in zijn plaats beslissen. Hij zal zelf moeten beslissen wat hij doet." Fred weet al dat je je gezag kan verliezen als je er misbruik van maakt. "Papa zijn, dat is als syndicalist zijn, je moet kunnen onderhandelen."

Een degelijk loon, eindelijk

Régine werkt in een erkend dienstenchequebedrijf met een contract van 32 uur. Op die manier beschikt het bedrijf over meer personeel en kan het de afwezigheden beter aan. Schoonmaken, naaien, koken, boodschappen doen...

Ze doen zowat alles, als een goede huisvrouw of huisman. Ja, Régine heeft ook mannelijke collega's en die doen hetzelfde werk.

In deze sector is de looneis wel de belangrijkste. Alberta werkt nu al 8 jaar voltijds in zo'n bedrijf en verdient

8 Régine

■ Régine, de militante

Het groepje komt samen op de zetel van het ABVV in Charleroi vanwaar ze op 'verrassingsactie' vertrekken. Het is nog vroeg in de ochtend, 7u30, maar iedereen is er. Vrouwen, jongeren, ouderen, de een met een deftige das, de ander met een keffieh.

De groep zet zich rond 8u30 in beweging en als in een optocht, trekken ze in de richting van een grote bank. Onderweg voegen blauw en groen zich bij rood, het wordt een actie in gemeenschappelijk vakbondsfront.

"Gaan jullie mee vooraan?" vraagt Régine. Haar vriendinnen, dienstencheque-werknemers zoals zij, volgen haar. In hun sector doen er maar weinig mee met een staking: schrik om hun baan of om loon te verliezen, want staken kost geld. En als je er als vrouw alleen voor staat, zeker wanneer je kinderen hebt, is het sowieso moeilijk om rond te komen.

"Kom, we gaan voorop lopen," beslist Régine. Het gaat allemaal snel. Ze stormen af op de deuren van de bank en geraken tot bij het onthaal. De loketbedienden maken zich uit de voeten. De deuren naar de kantoren zijn al op slot.

Het is nu 9u13, de meeste syndicalisten wachten het verdere verloop af. Met een klein groepje loopt Régine even rond het gebouw. Via een andere ingang, voor de klanten, zijn er al een paar militanten binnengeraakt, maar de deur viel na hen in het slot. Er bevinden zich nu bedienden en militanten aan beide kanten van het beveiligde sas. De deur gaat open, de bedienden kunnen binnen en enkele militanten maken van dit moment gebruik om mee binnen te glippen.

Met de trap gaat het verder naar de hogere verdiepingen. "Amaai! Zo'n trap zeg!" Régine komt even op adem op de derde verdieping. De bedienden kijken verbaasd en geamuseerd toe, in een mailtje wordt een grap rondgestuurd: "we worden gegijzeld!" Maar iedereen gaat gewoon verder aan het werk, alsof er niks aan de hand is.

Terug naar beneden, naar de eerste verdieping, daar is bijna niemand. Een lege verdieping, hoe kan dat? Een bediende legt uit dat er een herstructurering gepland is, de eerste verdieping doet dienst als 'opvang' bij werken op een andere verdieping. Een leeg landscape bureau met verwarming, verlichting, burelen, stoelen... nu 'bezet' door militanten, dat heeft iets symbolisch. Terwijl Régine discussieert met haar vriendinnen, nadert Sébastien, die de actie coördineert. "Kom, we zijn weg." Iedereen staat op, zet zich in beweging en gaat naar buiten. Heel rustig. De politie komt net toe.

1.400 euro per maand (of 11,85 euro per uur). Toen ze pas begon, had ze 9,28 euro per uur. De verplaatsingskosten worden maar gedeeltelijk terugbetaald. Alleen de heenrit wordt vergoed, niet de terugrit en Alberta doet zo maar eventjes Charleroi - Waterloo. Kan tellen, als traject.

En zo iets, dat zit Régine hoog. Ze is delegee geworden om haar collega's te verdedigen. Zelf werkte ze vroeger bij een schoonmaakbedrijf, maar dat moest sluiten omdat het fraudeerde. In dat bedrijf was geen vakbondsdelegatie, geen verdediging dus. En dat gaf de doorslag bij Régine.

■ *Régine, in het dagelijkse leven*

Rue des Carabiniers, 18u25, op een uithangbord is te lezen: "J.J.J.C.R. Ecole de judo, Salvatore Bugli & D.A." Zoals bij een hofleverancier staat ook het stichtingsjaar vermeld, 1962.

Rechts van de binnenkoer is de toegangsdeur naar de zaal waar vechtsporten beoefend worden, vlak naast de dorpsbibliotheek. Alex (zwarte gordel) geeft er al drie jaar jiu-jitsu. Cynthia, Jason en Priscilla zijn beginners, witte gordel dus. Priscilla is met haar 10 jaar de jongste en gaf het voorbeeld, de beide oudsten (een 14-jarige tweeling die helemaal niet op elkaar lijken) zijn haar gevolgd. Vroeger deden ze geen enkele sport. "Wat beweging is gezond" vindt Régine. Ze gaat vaak kijken. "Ik zie ze zo graag bezig, mijn drie schatjes. Ik ben trots op mijn kinderen." Cynthia komt afgelopen, mama moet haar witte gordel wat strakker aantrekken.

Régine... een echte moederkloek!

Kwaliteitsvol werk, ook in de gevangenis

Op de vergadering waaraan Cosimo deelnam, moesten de financiële gevolgen van het behoud van 393 arbeidsplaatsen als gevangenisbewaker besproken worden. Begin 2012 was de sfeer erg gespannen

en dreigden de bonden met staking. In de meeste strafinrichtingen is de situatie explosief: overbevolking (+ 20,2% in 2011), verouderde en niet aangepaste gebouwen, een steeds minder veilige werkomgeving, minder en minder geld, meer en meer gedetineerden. "In de gevangenis van

■ *Cosimo, de militant*

Cosimo is vandaag op de eerste verdieping van de FOD Justitie, Waterloolaan, Brussel. Een eerder talrijke groep maakt aanstalten om - moeilijke - onderhandelingen aan te vatten. Een 40-tal syndicalisten, deskundigen, kabinetsmedewerkers, vertalers... zijn klaar voor een interessante discussie, ook al hangt er wat spanning in de lucht.

Tien minuutjes later staat Cosimo op het voetpad een sigaretje te roken. Alle syndicalisten hebben de zaal al verlaten. Ze vragen geconsolideerde documenten over alle sectoren, om er zeker van te zijn dat de veiligheid van de gevangenisbewakers niet ten koste van andere sectoren gaat. Die documenten waren beloofd, maar ze hebben ze niet gekregen. Onderhandelen is dan ook niet mogelijk.

De werkgelegenheid verdedigen, opkomen voor goede werkomstandigheden... Cosimo doet dit graag, ook al blijft hij in de eerste plaats een basismilitant. Hij is trouwens zelf bewaker in de gevangenis van Vorst. Vandaag krijgt hij ook de uitslagen van de sociale verkiezingen. Ergens twijfel je altijd, je stelt jezelf vragen: "Heb ik mensen ontgoocheld? Soms zijn mensen ook ondankbaar. Als je een collega één keer niet kunt helpen, dan is hij alle andere positieve resultaten plots vergeten. De basis is kritisch, de directie is niet echt toegankelijk te noemen. Je zit tussen hamer en aambeeld, niet echt comfortabel dus." En delegees doen het niet omdat ze er persoonlijk iets bij te winnen hebben...

"Zelf heb ik zo'n 150 euro aan gsm kosten, ik betaal die zelf. Vorig jaar, op paasmaandag, belt de secretaris uit Andenne me op, midden in een barbecue, een gezellige familiebijeenkomst en ik moest weg. Als ik zeg dat ik als delegee niets bijverdien, word ik voor leugenaar versleten. Delegee uit overtuiging? Volgens sommigen kan dat niet." Zijn telefoon rinkelt. Eerste plaats bij de sociale verkiezingen in Vorst. De collega's waarderen dus zijn werk, Cosimo wordt hoofddelegee.

Vorst komen ook geïnterneerde personen terecht. Maar dat zijn wel patiënten, geen gedetineerden!"

Gevangenisbewaker, een te gek beroep? Nee, er zijn voordelen aan verbonden, erkent Cosimo. Dagshift, pauzes,

nachtshift, feestdagen alles samen kom je op een loon van om en bij de 1.700 à 1.800 euro per maand. Met een dertigtal verlofdagen per jaar. Niet zo slecht dus, maar je betaalt er wel een prijs voor want het is toch een gevaarlijk beroep.

■ *Cosimo, in het dagelijkse leven*

Even discussiëren? OK.

In een Siciliaans restaurantje natuurlijk. Kort, verward, zwart haar, een getaande huid, met de 'air' van een Italiaan uit het Zuiden van Italië (hij ziet er een beetje uit als een lid van de maffia uit Calabrië). Ja, hij mag best gezien worden, die crooner van 49. Hij heeft klasse, hij spreekt niet voortdurend met zijn handen, nee, Cosimo is een bedaard en eerder rustig persoon.

Hij is opgegroeid in de hoger gelegen delen van Luik. Zijn vader kreeg op vrijdag zijn loonzakje en kwam op zaterdagavond thuis, de helft ervan was al opgemaakt. Op het einde van de week moest de kleine Cosimo bij de buurvrouw melk gaan vragen.

Als kleine jongen deed hij ook boodschappen bij kruidenier Biondi, "een schat van een mens." Die noteerde wat de mijnwerkersgezinnen kochten en zij betaalden hem op het einde van de week. Cosimo herinnert zich ook de konijnenhokken achter in de tuin, de zwarte slakkenbergen (die vandaag groen zijn), de WC buiten, de geur van jasmijn in bloei. Al die herinneringen. Zijn moeder ook, die in de winter ijzers aan zijn schoenen bond, om 's morgens in de ijzige vrieskou niet uit te glijden op de omhooglopende straat.

Vandaag, 40 jaar later, poseert Cosimo bij de ingang van de mijn, waar hij zo vaak gewacht heeft op zijn vader tot die weer bovengronds kwam. Vandaag kijkt Cosimo uit op een prachtig groen grasveld, de Golfclub van Luik. Cosimo ziet zijn vader nog voor zich, toen hij uit de mijnwerkerslift bovengedragen werd, zijn been verbrijzeld door een lorrie.

Betere arbeidsomstandigheden

Naast de individuele begeleiding van haar collega's, is Martine als vakbondsafgevaardigde ook nog actief in de ondernemingsraad en het comité voor

preventie en bescherming op het werk. Martine vindt het van groot belang dat de werknemers van C&A hun verworvenheden kunnen behouden. De centen zijn niet het belangrijkste, want C&A betaalt beter

10 Martine

■ Martine, de militante

Martine komt bij Elodie, een juriste, voor een specifieke zaak.

Het gaat om een leercontract in het kader van een middenstandsopleiding, een win-win activa, met bijzondere voorwaarden: een jonge werknemster stopt met werken na een opeenvolging van contracten, twee jaar werk, een wachttijd van 12 in plaats van 9 maanden. De wegen van de administratie zijn soms echt ondoorgrondelijk. Heeft dat meisje recht op inschakelingsuitkeringen? Het antwoord luidt ja.

Martine probeert er wijs uit te raken. Het is een belangrijk deel van haar taak als vakbondsafgevaardigde, een mandaat dat ze twaalf jaar geleden opnam bij C&A. Uit haar jarenlang militant zijn, heeft ze één ding onthouden: "Het komt erop aan niet onmiddellijk erin te vliegen. Je moet niet eisen, maar argumenteren. Ik ben tevreden als ik een werknemster een contract van onbepaalde duur kan bezorgen. We doen meer en meer aan sociaal werk. Veel werknemers werken deeltijds, zonder dat ook echt te willen. Als alleenstaande mama hebben ze het vaak niet gemakkelijk. Ik heb zelf de 'stookoliecheques' bestudeerd, zodat degenen die aan de voorwaarden voldoen, ze ook via het OCMW kunnen krijgen."

Martine besteedt 12 uur per maand aan het bezoeken van de winkels. Van Doornik tot Verviers. De meisjes stellen vragen. Martine probeert ze te beantwoorden en zo de situatie van iedereen te verbeteren. Zelf zal ze er niet meer op vooruitgaan. Ze verdient tussen 1.300 en 1.450 euro per maand. Na 20 jaar wordt de anciënniteit geplafonneerd. "Promotie zal ik niet meer maken. Lange tijd werd ik door de directie beschouwd als een rotte appel in de mand. Sinds kort is er een andere gerant en die heeft een andere visie op de zaken. Ineens ben ik een goed element geworden." En voor een keer zijn de meisjes het met de directie eens.

dan de meeste concurrenten. Zij wil vooral de B-contracten (van vóór 1999) in A-contracten laten omzetten, want die voorzien in betere voorwaarden en extralegale voordelen.

■ *Martine, in het dagelijkse leven*

De Citadel van Namen. De koude doet de horizon bevriezen, de mist maakt plaats voor een melkkleurig wolkendek waardoor de zon probeert heen te breken. Aan de voet van de Citadel blijft de stad in de morgennevel gehuld.

Laten we eerlijk zijn. Gerend heeft ze niet. Toch niet deze keer. Ze heeft net een heelkundige ingreep achter de rug en is nog in ziekteverlof. Maar voor de foto heeft Martine haar sweater, die bij de loopschoenen passen, aangetrokken.

Martine is heel sportief. Sport is voor haar een must. Meer nog dan het kwijt kunnen van een teveel aan energie, is het sporten voor haar het enige moment zonder stress. Tweemaal per week doet ze aan powerplate, een vorm van cardiotraining. Na een half uur ben je even uitgeput als na anderhalf uur joggen.

Vóór het joggen en de powerplate, had ze geproefd van Tae Bo, boksen op muziek, en ook van minivoetbal. Fouten inbegrepen, want meisjes zouden vuiler spelen, zo blijkt. Met de komst van Clara heeft ze het geweer van schouder moeten veranderen. Vroeger speelde ze voetbal bij Namèche. Nochtans ziet ze er meer dan vrouwelijk uit. En toch... twaalf jaar lang stond ze op het veld. Voetbal, een ploegenspel zoals bij de vakkbond. En net zoals de vakkbond stond zij in de verdediging.

Voor meer info:

ABVV

Hoogstraat 42 | 1000 Brussel

Tel. +32 2 506 82 11 | Fax +32 2 506 82 29

infos@abvv.be | www.abvv.be

Volledige of gedeeltelijke overname of reproductie van de tekst uit deze brochure mag alleen met duidelijke bronvermelding.
Verantwoordelijke uitgever: Rudy De Leeuw © april 2013

Cette brochure est aussi disponible en français www.fgtb.be/brochures-fgtb

D/2013/1262/14 - 13/1433